

PUJOL ANÓNCIE AUMENTS ENES PENSIONS MÈS BAISHES ENTÀ COMPENSAR ERA INFLACION E PREPAUSE REVISAR ETH PACTE DE TOLEDO

Eth Govèrn catalan se desmèrque deth sistèma aplicat per Chaves en Andalosia

Eth president dera Generalitat anoncièc ager, en declaracions a Europa Press, que i aurà un acreishement des pensions mès baishes des pensionistes catalans entà compensà-les des pèrtes acumulades pr'amor dera inflacion en cinc ans. Parallèlament, prepause que se revise eth Pacte de Toledo. En aguesta revision, CiU prepausarà er aument des pensions mès baishes, tant des contributives com des non-contributives.

Pujol viatgèc tath sòn burèu oficiau des de Queralbs, a on auie començat es sues vacances. En èster demanat per açò, afirmèc que "lèu non se pòt parlar d'interrupcion des vacances perque tot just les co-

mençaua, e ath delà tamb un acte entremiei en Ripòlh entath lançaient deth programa Camió.Net de difusion d'Internet en 41 ciutats de Catalunya". Eth president catalan, totun, expliquèc qu'auie tornat tath sòn burèu "non perque i age cap d'ahèr urgent ath quau è agut d'anar, senon que demorauen quate o cinc temes entà deishar prèsti. Eth mès important ère eth de discutir tamb eth conselhèr Farreres un estudi dera conselheria sus es pensions".

Revisar eth Pacte de Toledo
Eth president dera Generalitat manifestèc que "cau procedir ara revision deth Pacte e li cau dedicar ua atencion preferenta". Pujol senhalèc qu'er enfocament dera revision s'aurà de delimitar en moment en quau comencen es negociacions, mès "en principi defensam un increment mès

naut des pensions baishes, contributives e non-contributives, maugrat qu'ei vertat qu'aguestes darrères acostumen d'ester mès baishes. Ei a díder, un increment superior ar IPC entas pensions mès baishes. Que cau auer en compde que deth totau de 7.400.000 de pensionistes que i a en Espanha, lèu 1.800.000 cruben mens de 45.000 pessetes ath mes".

Critèri diferent deth dera Junta d'Andalosia

Quan se li demanèc se se prepausaue seguir un sistèma parièr ar aplicat pera Junta d'Andalosia, Pujol responèc que "non". "Non podem pas guidà-mos pes critèris dera Junta -higec-. Eth nòste problema qu'e different. Per tant, haram ua auta causa, mès cossent tamb era realitat catalana e es besonhs des pensionistes catalans. Preneram ua mesura

mès especificament catalana, de moment aplicada as pensions non-contributives, as assistencias e as dera LISMI, qu'acostumen d'ester mès baishes".

Pujol higec que "des quate ans que van de 1995 a 1998 sonque en un era inflacion catalana siguec igual ara espanhòla, er an 1995. Es auti siguec mès nauta. Com que ja auem nomenat qu'er Estat deth benestar en Catalunya a d'ester eth 'nòste' Estat deth benestar, auem de procurar que hèts com aguesti non damnatgen as nòsti ciutadans. Per tant, eth Govèrn catalan dues causes que harà: defensar es pensions en generau ena pròplèu revision deth Pacte de Toledo e compensar era pèrta de poder aquesitiu des pensionistes catalans non-contributius pr'amor dera mèger inflacion catalana de 1995 a 1999".

PIMENTEL CONSIDÈRE ES AUMENTS DES PENSIONS "UN ATTEMPTAT CONTRA ES REGIONS MÈS PRAUBES"

Eth ministre de Trabalh, Manuel Pimentel, assegurèc ager en Fregenal de la Sierra (Badajoz) qu'era pujada unilateral des pensions que se vò amiar a tèrme en Andalosia, Catalunya e Balears ei "un attemptat contra es regions mès praubes", e hec ua crida ath president der executiu extremen, Juan Carlos Rodríguez Ibarra, entà "que non se some ad aguesta corsa". En aguest sentit, remerquèc qu'eth sòn Govèrn assegure es pensions jos uns critèris d'igualtat, solidesa e seguretat deth sistèma. Per açò aperèc ath "sentit comun" e ath "sen" d'Ibarra, ath quau demanèc que "hèisque bon çò que tanti viatges a dit... qu'auem d'auer mercat en tota Espanha e non marginar ne damnatjar es zònes praubes". Li demanèc que mantengue ua actitud d'igualtat e unitat entà toti es pensionistes d'Espanha.

Atau madeish, Pimentel avertic qu'eth Govèrn emplegarà toti es mieis legaus ara man, includit eth recors deuant deth Tribunau Constitucionau (TC), entà esviar que se cope era igualtat d'oportunitat e qu'es pensions acaben siguent objècte de "batèsta de petiti satrapes locaus a on cada vilatge volgue auer pensions differentes ath deth costat". En quinsevolh cas, se mostrèc confiat en qu'eth TC darà era rason ath Govèrn en recors plantejat contra era Junta d'Andalosia.

ASTÚRIES SE SOME A CATALUNYA, ANDALOSIA E BALEARS ENA PUJADA DES PENSIONS

Parièrament qu'en Andalosia, Balears e, nauèrament, Catalunya, eth president deth Principat d'astúries, Vicente Álvarez Areces, tanben vò melhorar es condicions des que mens an per miei des pensions non-contributives, sonque s'eth Govèrn non les apuge pendent er an que ven. Eth socialista Álvarez Areces remerquèc qu'eth sòn Govèrn vò qu'er executiu estau apuge es pensions, perque "ei eth qu'a capacitat entà hèc", entà qu'es recorsi generadi pera situacion economica favorable repercutissen enes mès desfavoridi. "Se vedem qu'eth pròplèu an eth Govèrn dera nacion non hè arren ath respècte, auriem de sajar de melhorar era situacion des que mens an e passen mès difficultats", higec. Eth president deth Principat soslinhèc qu'era actuacion deth sòn executiu s'autrie de limitar as pensions non-contributives, es quaus, segontes eth Tribunau Constitucionau, entren laguens des competéncies des comunitats autonòmes. "Arrés non vò trincar era caisha unica", assegurèc.

AGER SIGUEC ENTERRAT ANTONI GRAU

Eth funerau peth director deth Patronat Economic de Lhèida amassèc a 500 personnes

Les 500 personnes, entre es quaus i auie er alcalde de Lhèida, Antoni Siurana, assistiren ager as funeraus entar economista e director deth Patronat de Promoción Económica dera Deputacion de Lhèida, Antoni Grau Morell, que morí delàger as 69 ans victima d'un accident de transit.

Grau auie dirigit diuèrses empreses deth sector privat, com San Miguel, abantes d'entestar eth Patronat, que prebotge iniciatives laboraus des dera corporacion provincial.

Pendent es funeraus, que se hèren ena parròquia de Sant Laurènc de Lhèida, eth sacer-

dòt oficiant remerquèc es valors umans e cristians de Grau, e soslinhèc que tamb era mort d'aguest se barre un periòde dera transformacion econòmica dera província. En aguest sentit, eth president dera Cramba de Comèrc e Indústria, Joan Simó, didec qu'era sua mort "serà ua gran pèrta entà comarques de Lhèida" e remerquèc eth sòn traball en diuèrsi fronts econòmics, com era empresa San Miguel. Eth vicepresident dera Deputacion, Miquel Padilla e eth vicepresident segon, Francesc Xavier Ballabriga, senhalèren que Grau possèc eth plan de promoción empresarial e aucupacionau de Lhèida.

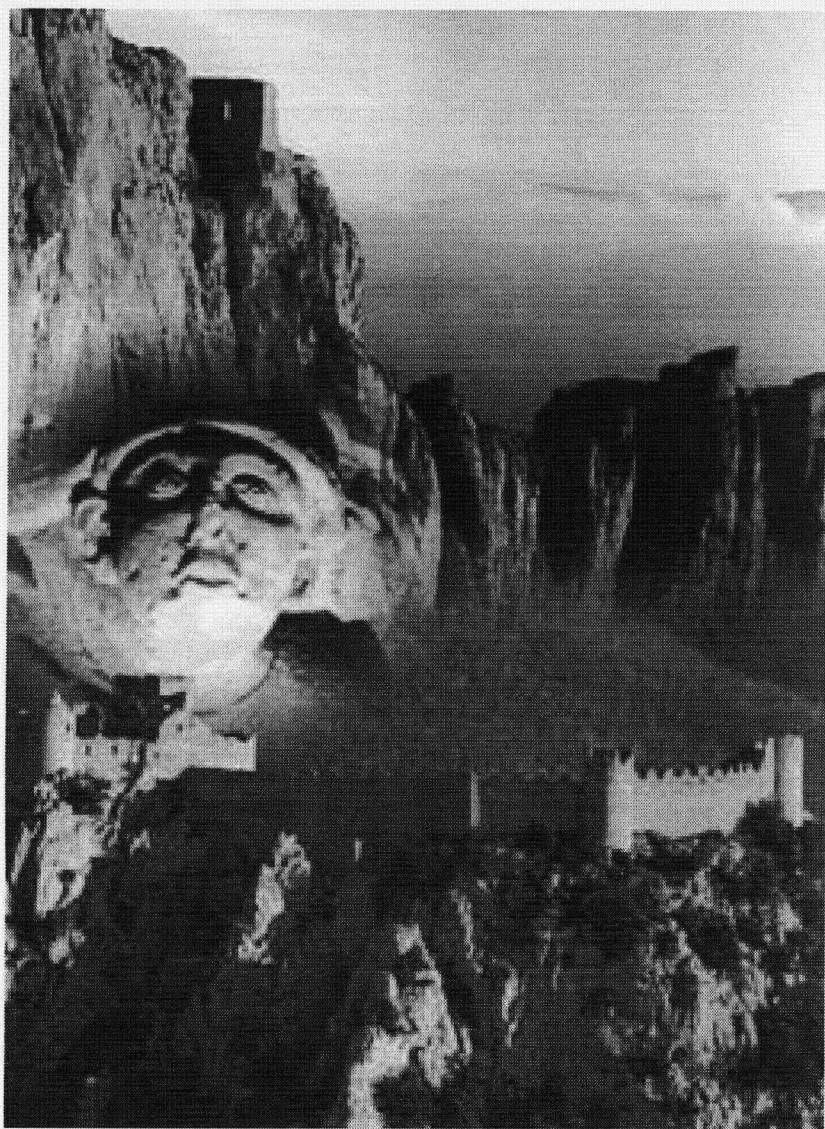
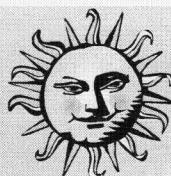
Er accident de transit en quau morí Grau siguec tath torn des 20.30 ores deth ser de dijaus, ena gasolinèra de Sant Miquel de Juneda (Es Garrigues), ena carretèra N-240, quan era móto Yamaha tamb matricula T-9842-AJ truquèc contra eth tourism Ford Mondeo, matricula L-3248-Z que condusie Antoni Grau, eth quau morí poc temps dempús. Eth conductor dera móto, José Ángel V. P., de 37 ans e vesin d'Illa (Òsca), tanben morí tot just dempús d'ingressar en espitau Arnau de Vilanova de Lhèida.

COMENCEN ES JORNADES ENTÀ REBREMBAR ETH PASSAT CATAR DES COMARQUES CATALANES

Era quatau edicion des Jornades dels Refugis Càtars al Pirineu catalan a coma objectiu principau rebrembar eth passat catar des comarques catalanes dera Cerdanya, Berguedan e Naut Urgell, expliquèc era portavoz dera organizacion, Montse Subirana. Aguestes tres comarques, pes quaus trancor eth nomenat Camí dels Bons Homes, siguieren, ath delà de tèrra d'acelhuda des catars que hugien dera repression en Occitània, tèrra de conversion de quauqu'uns des sòns nòbles e cavalhèrs, com Arnau de Saga, Bernat de Bretós, Guillem de Berguedà, Ra-

mon de Josa e Arnau de Castellbò. Eth programa des jornades, que per prumèr còp s'amplie tara Cerdanya e eth Berguedan, s'encetèc delàger en Belhèr de Cerdanya tamb ua conferéncia deth politic e escrivian Antoni Dalmau sus es catars. Entà ager ère programada era tradicionau caminada populara entre Belhèr e Bagà, en tot seguir eth Camí dels Bons Homes, en un trajècte que dure de cinc a sis ores. Era inscripcio entad aguesta excursion, limitada en principi a 25 personnes, s'aguec d'ampliar a 30 pr'amor dera grana

(Continhe darrèr)

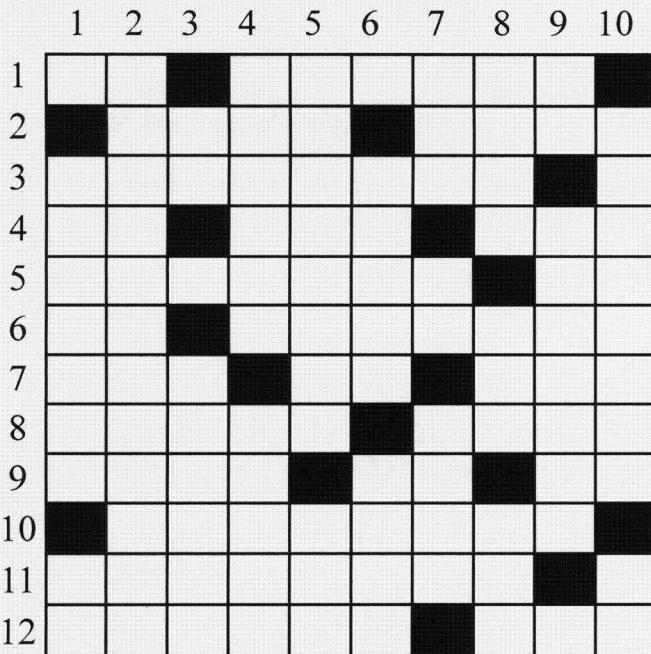
**COMENCEN ES JORNADES ENTÀ REBREMBAR
ETH PASSAT CATAR DES COMARQUES CATALANES
(CONTUNHACION)**

demand de participaires. Ager tarde se presentèc era guida toristica *El camí dels bons homes, en ruta per la història dels cátars*, de Xavier Escura, Jordi García, Esperanza Holgada e Josep Carrera; eth camin, de 189 quilomètres de longada, transcor peth Pirenèu catalan e occitan. E tás dètz dera net se celebrèc un sopar-espèctacle catalano-occitan tamb era actuacion deth grop Els Trobadors.

Entà aué dimenge, avandarrèr dia des jornades, son previstes quauques presentacions de naues publicacions sus eth tema, ath delà de lectures de poesia, conferéncies e debats. Tàs ueit e mieja deth ser se harà un sopar popular en Castelhò e a compdar des dètz e mieja aurà lòc era representacion dera òbra *Cercamon*, de Lluís Racionero, enes roeines deth Priorat de Costòja.

ETH CROTZAT DETH DIMENGE

per Cisko

amnèsia. 7. Revolucions Per Minuta. Miei iò-iò. Molièrs Revolucionaris de Les. 8. Caixa fixada ena paret, tamb ua dubertura entà a on calar eth corrèu. Un Pèir catalan. 9. N. 3,141592... enquiara independència. Eth 'rei' deth parc de Yellowstone. 10. Lingüista especializat en etimologia. 11. Rimaram?, non que correram! Angle ràcta. 12. Berugarà eth còs ath ritme dera musica. Enquèsta sus era Populacion Actiuia.

Verticau: 1. Aquiu a on comence Idaho. Que non a barba. Transpòrt Barat. 2. Estarà en relacion de mutua conformitat o li tocarà per rang. 3. Enes limits dera briaguèra. Ara fin de cada dia de deluns a diuendres. Chicanar, non díder era vertat. 4. Conjunt de vint. Capensús: dirigit, condusit, accompanhat... 5. Malautia infecciosa transitòria qu'afècte a fòrça gent. Eth Mediterranèu que n'ei un. 6. Hug d'estudi. Ua nòria desmolida. Era hemna deth poth. 7. Er arriu mès gran dera Euròpa occidentau, que nèish en Soïssa e desboque enes Païsi Baishi dempués de trauessar Alemanha. Conjoncion en Loseron. Petit generador electroquimic que produsís ua tension contínua per accion d'ua reaccion química. 8. Eth prumèr òme dera creacion, segontes era Bíblia. Sistèma Monetari Europèu. Era part masculina dera umanitat. 9. Union Europèa. Capensús: puta, gaudi-mèla. Eth cap de Pepito. 10. Lunetes. Tostemp que i volec anar entad aguesta ciutat Loquillo.

Orizontaus: 1. Iniciativa per Catalunya. Un veire ben normau. 2. Pibe, qu'ei un tipe d'arbe ath revès aço! Igual, era madeisha causa. 3. Abitanta d'Iran. En miei dera net. 4. Amor desvocalizat. Turbo Diesel Injeccion. Un ocean petit. 5. Vila deth Lenguadòc, en departament der Erau, trauessada per arriu Òrb. Eth cap e cu d'un nonci. 6. Estacion de Servici. Que patís

INTRODUCCION AS CATARS

A compdar der an 1000, ei a díder a compdar deth moment qu'apareishen es prumèrs documents escrits, quan eth clergat regular catolic s'embarre en prestigioses abadies de projeccion intellectuau e filosofica e eth clergat secular (es caperans deth camp e des borgs) viu sosmergit ena incultura generau, era confusion entore eth pòble cristian, que cèrque ua tornada as ideaus evangelics de praubetat ("se vòs èster perfècte, ve, ven tot çò qu'ages, da-la'c as praubes e auràs un tresòr sauvat en cùeu. Dempùs torna e seguisme"), de puresa enes costums, de predicacion dera Paraula de Diu.

Era Reforma Gregoriana, entre es sègles XI e XII, serà un prumèr intent de resposta dera Glèisa catolica as nauis problemes d'un cristianisme installat en ua Euròpa qu'auie encetat un periòde de tornada ara tranquillitat (es darrères invasions des barbars, es incursions des ongaresi e des viquings s'acaben) e d'expansion demografica e economica (se braque bòsqui entà semià-i horment e plaçà-i es pòbles; apareishen invents innovadors com era mòla d'aigua e era joata de tir, que daràn ua fòrta possada as societats rurals; er orde feuau contunhe en tot impausar era sua patz, mès totun aço, es ciutats ja començaran a prener ua faïçon urbana e s'implantaràn es places d'escambis comerciaus). Clergues e laics gessen en carrèr entà predicar er Evangeli, sense preocupà-se d'obtir ne era autorizacion de Roma, ne eth dret de revirar es Escriptures deth latin. Quauques iniciatives non prosperen; d'autas son reconeishudes pera Glèisa romana (Francés d'Assís e er orde des frairs menors, Domènec de Guzmán e er orde des frairs predicatoris...). D'autas se constituïssen en moviments divergents, reformistes entad aço qu'ei ath dògma, mès, sustot, entad aquerò que tanh as costums catolics, o s'enfronten en un començament ara Glèisa.

Eth catarisme s'inscriu en contexte de fervor espirituau qu'acabam de definir e laguens deth quau gessien es iniciatives des clergues lutadors e des laics, tostemp encoratjadi peth desir de seguir a Crist ena sua prauesa evangelica e de neurí-se dera paraula de Diu. Aguesta doctrina avec ua grana estienuda en Occitània, a on, pr'amor deth naut nivèu culturau des estaments mès instruïts, ère mès facil eth desenvolopament der esperit critic, e a on, ath delà, es atacs ath poder temporau dera Glèisa de Roma provoquèren es simpa-

ties e era emparança dera noblesa.

Precisament, pera estienuda e era importància qu'aucen en Occitània, es catars son coneishudi tanben tamb eth nòm d'**albigesi** (era ciutat occitana d'Albi, a on s'arremassèc un important nombre de catars), maugrat qu'es principaus centres siguieren Tolosa de Lenguadòc, Narbona, Carcassona, Besiers e Foish. Eth nòm de **catars** (deth grèc 'blos') les i dèren es catolics. Entre eri madeishi se cridauen **cristians o bons òmes**.

Eth catarisme siguec un evangelisme. Un des punts centraus deth proposit de vida catar qu'ei era observacion literau des precèptes de Crist e, especialament, deth Sermon dera Montanha. Caracterizadi peth refús totau dera violència, dera mentida e deth jurament, es catars se mostreren as poblacions cristianes coma predicators (itinerants e praubi individualament) dera Paraula de Diu.

Els esforci deth Papat entà hèr tornar as catars tara ortodòxia fracassèren. En prumèr lòc ac sagèren tamb era predicacion de cistercencs e dominicans, mès er assassinat en 1208 de Pere de Castellnau serà eth darrèr motiu que hec decidir ath papa Innocènci III a cambiar d'estratègia e emplegar era violència, que començarà tamb era crotzada des exercits catolics e qu'aurà era contunhacion, sustot, tamb es procediments inquisitoriaus de Roma e es posteriores hogueres collectiuves ordenades pes braci temporaus.

Aguesta manerà de víuer era religion demore lèu lèu des. Hèita ena dusau meitat deth siècle XIII, maugrat que ne demorèren encara quauqui redutes en Occitània en el siècle XIV, e en Itàlia e Albània en el siècle XV, en tot deishar, a despart d'ua longa obliteracion, un messatge viu que balhe a qui lo volgue liéger era memòria des documents medievaus: cristianisme sense condemnacion etèrna e sense crotz, refús deth mau e era violència e credència ena bondat fonamentau dera natura humana.

Albert Palau

extrèit de *Els Catars: la història que non ens van explicar*
version on-line
Belhòc d'Urgelh

SOLUCION DETH CROTZAT DETH DARRÈR DIMENGE

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	T	U	G	A		A	P	T	E
2	B	E	N	A	V	A	R	R	I
3	I	B	E	R	I	C	A		N
4	O	E	L	H	A	M		E	T
5	L	O		A	D		P	S	A
6	O	S	A		O	E	S	T	I
7	G		C	O	R	S	I	U	T
8	I	L		P		Q		P	A
9	Q	U	A	U	Q	U	E		H
10	U	S		S	O	I	R	O	L
11	E	C	O		C	R	E	B	A
12	S	A	L	O	M	O	N	I	C

Editor e director : Joan-Ramon Colomines-Companys.

Edita ETH DIARI

Familia Colomines

Centre d'estudis VIVÈNCIA ARANESA:

Aula Euròpa des Pirineus (Val d'Aran)

Carrer Doctor Manel Vidal

locau num.5

(Darrèr edifici/ Ath cant der Espitau)

25530 Vielha-Val d'Aran

Telefon: 973641772

Fax: 973640871

E-mail: vivenciaaranesa@ctv.es

Equip de correctors: Xavier Gutierrez.

Equip comercial: Ramon Agulló i Teixidor.